

ZAVEZNIŠKA POMOČ NEVTRALCEM

Francija posvarila pred nevarnostjo nemško-ruskega vpada

PARIZ, Francija, 16. januarja. — Francoski vnanji urad je izdal svarilo, da boste mogoče Nemčija in Rusija skupno pričeli vojaške operacije proti nevtralnimi državam v zapadni in vzhodni Evropi ter je obljubil vso pomoč Anglije in Francije vsaki nevtralni državi, ki bi jo napadla Nemčija.

Francoski vnanji urad pravi, da se zbira nemško vojaštvo ob holandski meji, kjer bo nemška armada pričela prodirati skozi Holandsko in Belgijo. Ob istem času pa tudi opozarja skandinavske in balkanske države pred pretečo nevarnostjo. Nemški motorizirani oddelki so dospeli v vzhodne kraje Poljske in zlasti v Lvov in Stryj, iz česar je mogoče sklepati, da boste Nemčija in Rusija pričeli prodirati proti balkanskim državam. Nemčija je dovolila Rusiji, da more poslati svojo armado skozi Slovaško na madžarsko in romunsko mejo.

HOLANDSKA MORE BITI PORAZENA V TREH URAH, — TRDIJO NEMCI

BAZEL, Švica, 16. jan. — Ob belgijski in holandski meji stoji okoli 1,000,000 nemških vojakov in nemško vrhovno poveljstvo zatrjuje, da mora ta armada z "bliskovito vojno" v treh urah uničiti vsak odpor Holandske.

Iz angleških virov prihaja obvestilo, da je francosko vojaško poveljstvo od nemških ujetnikov izvedelo, da Nemci pripravljajo "bliskovito vojno" v petek.

Iz nemških virov prihaja vest, da Nemci ne bodo napadli Holandske, dokler Francozi ne vdarijo na zapadno steno, v katerem slučaju bodo Nemci vpadli na Holandsko, da imajo oporno postojanko za napad na Anglijo.

BELGIJSKA ARMADA PRIPRAVLJENA

BRUSELJ, Belgija, 16. jan. — Po javnih poslopih stoji vojniki z nasajenimi bajoneti in ravno tako ob železnicah in mostovih. Mobiliziranih je 700,000 vojakov, nad katerimi je prevzel vrhovno poveljstvo kralj Leopold.

Na vladni ukaz se je prebivalstvo iz nekaterih krajev ob nemški meji preselilo v notranjost dežele. Vsi vojniki na dopustu so bili brzojavno poklicani k svojim polkom.

HOLANDSKA PROTESTIRA

Holandska, ki ima pod orožjem 330,000 vojakov, je protestirala pri Nemčiji zaradi njenega vojaštva ob holandski meji. Vsled tega je Holandska zelo pazljiva ter je pripravljena na vsak napad, zlasti še, ker neprestano prihajajo vesti, da bo Nemčija v kratkem pričela veliko ofenzivo proti Angliji.

Ob belgijski meji, trdijo neuradni viri, se nahaja 41 divizij s 615,000 nemških vojakov.

NEMČIJA UPA NA REVOLUCIJO V ANGLIJI

BAZEL, Švica, 16. jan. — Tukaj je bilo poročano, da Nemci trdno verujejo, da je v Angliji revolucija neizogibna kajti v Angliji je dovoljeno kritizirati vlado in vodstvo vojne.

Amsterdam, Holandska, 16. jan. — Holandska je izvedla svojo mobilizacijo v polni meri in holandsko časopisje zatrjuje: "Še dalje bomo ostali Holandci, ne da bi koga ogrožali." — Neuradni viri pravijo, da se nahaja ob holandski meji, 18 nemških divizij, ali 270,00 vojakov.

VOJNO POSVETOVANJE V LONDONU

Pred nekaj dnevi je imel angleški vojni svet svoje posvetovanje v Londonu. Na koncu mize je odstopil vojni minister Leslie Hore-Belisha.

Delavske vesti

Tkalci za tretji termin

Textile Workers of America (CIO) so na svojem četrtletnem zborovanju v New Yorku sprejeli resolucijo, naj predsednik Roosevelt vtretje kandidira.

Voditelji so krivi...

V New Yorku se je vršilo v soboto zborovanje, ki se ga je udeležilo nad tritisec članov mednarodne bratovščine električarjev. Sprejeta je bila resolucija, ki ostro obsoja voditelje Ameriške delavske federacije in Lewisovega Kongresa, češ, da so edinole oni odgovorni za razkol v ameriškem delavskem gibanju.

Produkcija pri Fordu

Izza meseca junija 1937 ni bilo pri Fordu tako velike produkcije kakor lanskega decembra. Družba je producirala 92,389 kar in truckov.

Stavka proti davku

PLADELPHIA, Pa., 14. januarja. — Mestna občina je naložila poseben davek na dohodke. Gospodar naj bi odtegnil delavcu od plače poldrugi odstotek — toliko namreč znaša davek. Temu so se prvi uprli uslužbenici Postal Telegraph and Cable Co., ter za stavkali. Pravijo namreč, naj plača kompanija ta davek iz svojega žepa. Delavci raznih drugih podjetij so istega mnenja.

Frank Murphy o nezaposlenosti

Generalni pravdnik Murphy smatra nezaposlenost za enega najvažnejših ameriških problemov. 'Nesrečnikov ne smemo pustiti na cediču!'

Pod pokroviteljstvom Carroll kluba čigar članstvo tvorijo večji del mlade ženske, je govoril v nedeljo v newyorškem hotelu Waldorf-Astoria generalni pravdnik Murphy.

Razpravljal o nezaposlenosti, ki jo je imenoval enega največjih problemov, s katerimi se ima pečati Amerika.

— Na ali oni način, — je dejal, — moramo omogočiti s lehnemu koristno in produktivno mesto v ekonomskem sistemu naše dežele. Slehernemu, ki hoče delati, moramo pomagati, da delo dobi. To ni bistvene važnosti samo za sedanjí čas, pač pa tudi za bodočnost.

— Več tisoč nesrečnikov prebiva v stanovanjih, ki ogrožajo zdravje inj, moralo. Vsem

tem moramo pomagati k nabavi udobnih stanovanj. To je naša naloga, ki je pod nobenim pogojem ne smemo prezreti.

Generalni pravdnik Murphy, ki ga je nedavno imenoval predsednik Roosevelt za člana najvišjega sodišča, čaka, kdaj bo senat potrdil to imenovanje. Proti njemu je sicer nekoliko opozicije, ki bo pa z lahkoto premagana.

Njegova izvajanja so vsi spremljali z velikim zanimanjem.

Murphyju je posebno pri srcu usoda bolnih nezaposlenih, ki nimajo dovolj sredstev za zdravnika in zdravila. — Pri tem je pa najbolj žalostno in presenetljivo to, — je rekel, — ker je tudi veliko število zdravnikov brez dela. To je do-

To in ono...

BELA VRANA

NEWARK, N. J., 14. jan. — Neverjetno je, toda resnično. — Nekdo hoče po vsej sili plačati davek.

Mestni finančni ravnatelj je dobil pismo naslednje vsebine:

— Prosim, sporočite mi, koliko davka naj plačam. Že več let prebivam v Newarku, pa nisem doslej plačal še nobenega davka. In čemu bi ne plačal, ker dobro zaslužim in ker se moji otroci vzgajajo na mestne stroške v ljudski šoli. Za svojo dolžnost smatram prispevati svoj delež.

Davčna oblast razmišlja, kako bi ugodila tej prošnji. Na posestvo mu ne morejo naložiti davka, ker nima posestva. Toda davčna oblast je iznajdljiva ter bo že tako ali tako ukrenila, da bô možak olajšan za par dolarjev. Tako vabljuje ponudbe namreč ne kaže zavreči.

Požigalko so OBGLAVILI

BERLIN, Nemčija, 15. jan. — Petindvajsetletni Gertrude Westphal ni ugajala tovarna, v kateri je bila zaposlena. Poleg tega se je tudi sprla z gospodarjem. Zapretila mu je, da bo napravila nekaj, česar se bo dolgo spominjal. Ponoči je šla in zažgala tovarno.

Naslednjega jutra je bila aretirana in po kratkem procesu obsojena na smrt. Dva dni kasneje jo obglavili.

Špijonaža in sabotaža sta v sodobni Nemčiji podvrženi najstrožjim kaznim. Sabotažnik in špijon se lahko smatrata srečnim, če ju ne obsodijo na smrt.

kaz, da vsled nezaposlenosti ni prizadet samo en sloj prebivalstva, ampak so več ali manj prizadeti vsi sloji.

Majnerji nameravajo zastavkati

Če ne bodo kompanije opustile svojih metod, se bodo ponavljale katastrofe, kakršna se je zvršila v Bartley, W. Va.

SPRINGFIELD, Ill., 14. jan. — V torek bo zastrajkalo šest tisoč majnerjev v protest proti nekaterim metodam, ki se jih poslužujejo gotove premogovne družbe.

To je predvsem takoimenovano "on shift shooting", ki je povzročilo že nebroj nesreč, med njimi tudi katastrofo v Bartley, W. Va., ki je zahtevala 91 človeških življenj. Če bi bilo po pravici, bi se morale vse razstrelbe završiti šele po sihtu, to je, ko bi delavci že zapustili svoje prostore.

Proti tej metodi bo zastrajkalo v torek šest tisoč majnerjev. Stavko je proglasil Ray Edmondson, illinoiski predsednik United Mine Workers of America (CIO).

Zastopniki Illinois Coal Operators Association zagovarjajo to metodo, češ, da ni nevarna, če se poslužujejo streljači zračnega prtljaka namesto dinamita.

Aretacija komunistov v FRANCIJI

PARIZ, Francija, 15. jan. — Oblasti so aretirale 21 oseb, med njimi tri ženske, ki so širile komunistično propagando po tovarnah. Pri njih so našli dosti komunistične literature.

PROGRESIVCI bodo pričeli kampanjo

MADISON, Wis., 14. jan. — Bivši governor Philip F. La Follette se je vrnil večeraj iz Mehike, kjer se je mudil par dni na počitnicah. Rekel je, da bodo National Progressives of America začeli letos precej zgodaj s kampanjo ter bodo skušali izvoliti več zveznih senatorjev in kongresnikov.

La Follette je ustanovil NPA stranko meseca aprila leta 1938. Stranka ima posebno dosti članov po raznih zapadnih državah in bo letos prvič preizkusila svojo moč.

"Delo nam dajte, ne puške!"

Workers Alliance je mnenja, da je vojna poslabšala, ne pa poboljšala položaja tukajšnjih delavcev.

Sam Wiseman, predsednik Workers Alliance, je začel ostro kritizirati predsednika Roosevelta, ker je rekel, da je treba štediti pri reliefu in prištedeno vsoto raje uporabiti za obrambo dežele. Iz istega razloga je tudi proti newyorškemu gubernierju Lehmanu, ki skuša na račun delavcev ozioroma nezaposlenih zmanjšati državne izdatke.

Wiseman pravi, da se vsled evropske vojne položaj ameriških delavcev ni poboljšal, pač pa nasprotno — zelo se je poslabšal.

— Ali ni nesmiselno, — je rekel, — posojati Finski denar, obenem se pa pritoževati nad narodnim dolgom? Dokler delavci stradajo, ni treba razmetavati denarja. Ako bo odo-

Ford in Martin

Ford baje obljubil Martinu pomoč. — Bennett je vse odločno zanikal. Posebnemu zborničnemu odboru je bila predložena značilna zapriščena izjava.

WASHINGTON, D. C., 14. jan. — Posebni zbornični odbor, ki preiskuje poslovanje Delavskega urada (National Labor Relations Board) je objavil zapriščeno izjavo, da je rekel Homer Martin, predsednik AFL unije avtnih delavcev, da mu je Ford obljubil denarno pomoč.

Listina je bila med akti Delavskega urada. Edmund Toland, odvetnik odbora, je rekel, da je podal zapriščeno izjavo dne 2. septembra 1939 Harry A. Elder, Martinov telesni stražnik.

Harry Bennett, osebni ravnatelj Ford Motor Company, je zanikal, da je bila Martinu obljubljena kakšna pomoč in dostavil, da ni Ford govoril z nobenim delavskim voditeljem. — Ko je nekoč srečal Ford Martina na hodniku, mu je rekel: Halo! To je bilo vse. Fordu so šele pozneje povedali, da je bil dotični možki Homer Martin.

Čitanje affidavita je prekinila izjava Mrs. Ann Landy Wolf, na Madžarskem rojene odvetnice Delavskega urada, ki preiskuje razmerje med Fordovo družbo in delavci njenih tovarn v St. Louisu. Rekla je, da tega affidavita ni nikdar prej videla. Kongresnik Murdock iz države Utah je bil mnenja, da ni bilo "umestno" predložiti affidavit.

bren Rooseveltov proračun in bodo zmanjšani prispevki za reliefne svrhe, bi pognanih na cesto 800,000 WPA delavcev in 65,000 mladih ljudi, ki vrše koristno delo v CCC kempah. Istočasno bo pa potrošenih za oboroževanje približno dva tisoč milijonov dolarjev.

— Governor Lehman pravi, da živi pretežna večina newyorških državljanov v udobnih stanovanjih, da so dobro oblečeni in dobro hranjeni. S tem dokazuje governor, da ne pozna resničnega položaja.

Svoj govor je zaključil Wiseman s pozivi: — Prikrajšajte dobičke vojnim dobičkarjem! — Dajte mladini dela, ne pa pušk! — Narod hrepeni po delu, ne pa po vojnih ladjah!

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakar, President J. Lupaha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

47th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement or Agreement

For one year in New York	\$7.00
For one year in Canada	\$8.50
For one year in Europe	\$9.00
For one year in other countries	\$10.00

Subscription Yearly \$6.00

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJI IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 8-1243

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

ZBLIŽANJE MED AMERIKO IN ITALIJO

V Washingtonu pripisujejo izreden pomen najnovejšim razvojem v ameriško-italijanskih odnosih. Nekateri že govorijo o politiki medsebojnega zblizanja obeh dežel, ki naj dovede k skupnemu nastopu Združenih državah in Italije za pomirjenje Evrope.

Tej svrhi služi v prvi vrsti imenovanje Myrona C. Taylorja za osebnega predsednikovega zastopnika pri Vatikanu. Vpoštovati je treba dejstvo, da bo Vatikan v zadevi mirovnega posredovanja vedno v stiku z Mussolinijem in njegovo vlado.

Se pred dobrim letom so zastopniki naše mornariške uprave, naštevajoč morebitne sovražnike Združenih držav imenovali v isti sapi z Nemčijo in Japonsko tudi Italijo.

Izza onega časa se je marširaj temeljito spremenilo, in naš prejšnji teden je razpravljal predsednik Roosevelt z italijanskim poslanikom Colonom o odpravi dodatne carine na italijansko svilo.

Uvaževati je treba nadalje važne razvoje v zadevi parobrodstva. Takoj po izbruhu evropske vojne je Italija ustavila svoj prekoceanski promet, kmalu nato je pa dovolila svojim parnikom plovo med italijanskimi in ameriškim pristanišči. Ameriški zvezni mornariški urad je nedavno naznanil, da bosta dva največja ameriška parnika "Manhattan" in "Washington" vzdrževala promet med New Yorkom in Genovom.

Ameriško-italijanska trgovinska pogajanja so se ob začetku abesinske kampanje prekinila in še doslej niso bila obnovljena, česar vzrok je v prvi vrsti odporno stališče ameriškega kongresa napram trgovinski politiki ameriškega državnega tajnika. Izza kulis se pa sliši, da sta si obe stranki na jasnem glede vseh spornih točk ter da bo v kratkem sklenjena gospodarska pogodba med Združenimi državami in Italijo.

V zvezi s tem bi bilo umestno omeniti glavni zadržek gospodarskega sporazuma.

Laška vlada ima izza zavojevanja Abesinije navado, sklepati vse slične pogodbe v "imenu italijanskega kralja in abesinskega cesarja". Ameriška vlada pa noče priznati laškega kralja za cesarja zavojevanje Abesinije. To je bil eden glavnih zadržkov, ki mu pa vbodoče ne bodo pripisovali prevelike važnosti.

Italijanska vlada ima pač svoje nazore in ameriška svoje. Kako se da tako "težave" premostiti, naj navedemo za primer imenovanje Phillip-a za ameriškega poslanika v Rimu in sprejem laskega poslanika Colonne v tej deželi. Phillips se je predstavil kot ameriški poslanik "kralju Italije", kateri ga je sprejel kot "kralj Italije in cesar Abesinije." Colonna se je predstavil Rooseveltu kot zastopnik "kralja in cesarja", dočim ga je Roosevelt pozdravil le kot zastopnika "kralja".

To je nadaljni dokaz, da se diplomati spodtikajo nad malenkostmi le tedaj, ko jim gre za resno delo. Kadarkoli je pa treba ustvariti za obe deže li nekaj koristnega, malenkosti in formalnosti ne pridejo v poštev.

MOHORJEVE KNJIGE

Prejeli smo nekaj knjig Družbe sv. Mohorja in onim, ki so jih prvi naročili, smo jih odposlali. Družba je letos izdala 5 knjig. Cena skupine je \$1.35. Jutri pričakujemo parnik "Vulcania", s katerim bodo gotove prišle še druge pošiljate teh knjig. Takoj ko jih dobimo bomo jih odposlali onim, ki so jih naročili.

Blaznikove pratike pričakujemo vsak dan. Večinoma pride samo priporočena pošta, nepriporočena pa zaostaja, kajti pošto iz Jugoslavije vozijo samo italijanski parniki, ki pa tudi ne morejo odpeljati vseh pošiljatev.

Knjige Družbe sv. Mohorja

PET KNJIG

1. Koledar za leto 1940
2. Slovenske večernice
3. Zgodovina slovenskega naroda
4. Življenje svetnikov
5. Jezus, dobri pastir (Baragove molitve)

VSEH PET KNJIG ZA \$1.35

Naročite pri:

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Iz Slovenije

POSLEDICA HUDEGA MRAZA NA GORENJSKEM

Po izredno mrzli zimi, ki je mučila v januarju in februarju 1939 vso Gorenjsko, se živo srebro ni več tako stisnilo, kakor sedaj. Izredno hudi suhi mraz je že povzročil dosti neprijetnih zamrznila so vodna kolesa, ki dvigajo mehove v kovačnicah. Kovači so jih dopoldne obsekali in oprostili ledu, toda kakor hitro je zašlo sonce, so bila kolesa že zopet zakovana v led. Zaradi hudega mraza je zastalo delo v kamnolomu v Radovljicah. Velike težkoče povzroča mraz na deželi v hišah, kjer imajo vodovode in angleška stranišča. V mestih, kjer lahko kar telefonično pokličete instalaterja, je to hitro urejeno. Vse drugače pa je v vaseh, kjer ni za tako delo izvežbanih ljudi.

Hudi mraz pa tudi ni posebnovabljiv za izletnike. Radovljica je bila za božič dobro zasedena. Hudi mraz, ki je pritisnil v noči, pa je mnogo pokvaril. Mnogo gostov se je odpeljalo zaradi hudega mraza, drugi pa bodo prišli kasneje, ko utraz nekoliko popusti.

O hudem mrazu pripovedujejo tudi lovci, ki so šli v Karavanke po zimsko lovsko trofejo, po svilnatomehko gamsovo dlako. Lovci so obračali, mraz pa je obrnil. Lovci so se vrnili nazaj premrlih in praznih rok. Težkoče jim je delal sneg, ki ga je v Stolu nekaj narl pol metra. Gamsom se je bilo težko približati.

DOMALA JE ZMRZNIL

Hud mraz in snežni zameti, ki jih oster veter nanaša po hribih in globelih, bi bili kmalu zahtevali človeško življenje.

Josip Kralj, 31-letni mlinarski pomočnik brez posla z Vrha pri Raki na Dolenjskem doma, je hodil te dni po gorenjskih vaseh in iskal dela. V hribih nad Jesenicami ga je zatekla tema. Zaman je iskal steze do kakršnega naselja, vso noč je taval po snegu in zametih. Ko je zjutraj prišel do ljudi, so mu bile ušesa, roke in noge vse zmurzi. Domačini so mu pomagali, kolikor so vedeli in znali, nato pa ga odpravili na vlak, da ga prepeljejo v ljubljansko bolnišnico.

POŽAR SREDI NOČI

Srečo v nesreči so imeli Bratinovi z Besnice pri Višnji gori, da jim ni požar sredi noči upepelil vsega imetja. Okrog 20. ure je legla vsa družina k počitku, v peči pa so še pustili ogenj, saj je zdaj res huda zima. Okrog 1. ure ponoči pa so se zbudili zaradi nenadnega ropota, ker je začela padati s strehe opeka. Bratinovi so skočili k oknu, kjer so ugledali velik sij. Za silo so se oblekli, v tistem pa je bila streha že vsa v plamenih. Gospodar je začel donášati vodo in gasiti, žena pa je stekla do sosedov, ker stoji Bratinova hiša na samem. Kmalu so pritekli sosede in so pomagali gasiti.

Imeli so še toliko časa, da so izgnali iz hlevov živino. Poslopja pa niso mogli več rešiti. Kakor domnevajo, je nastal požar zgolj po nesrečnem namenu.

Denarne pošiljate

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu.

V ITALIJO

\$ 5.90	Lir 100
11.50	" 200
17.00	" 300
28.00	" 500
55.00	" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE PREMENAM GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVESHU SJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.-

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

Gorenjci se boje, da ne nastane tako vreme, kakršno je bilo v zimski dobi 1939, ko je bilo po večini oblačno, kljub temu pa zelo mrzlo. Tako vreme je zelo neugodno, ker sonce nima prilike ogreti zemljo. V primeru, da bi mraz ne popustil, ali celo še naraščal, bi postal nevaren tudi drevju.

NOČNI OBISK

V stanovanju Stefana Urbanca na pristavi pri Trzinu se je ponoči splazil neznan umznovih in mu ukradel temnorjavo obleko, lepo črno obleko, modne hlače, temen suknjič in dve zimski suknji. Nato je šel tak k sosedni hiši, kjer si je "izposodil" kolo in se z ukradenim blagom odpeljal.

PRED SODNIKI

Pred senatom okrožnega sodišča v Celju se je pričela obravnava proti zloglasnemu zločincu Alojziju Grebensku in tovarišem, ki so obtoženi dvojnih roparskih umorov v Šešah pri St. Pavlu pri Preboldu in Medlogu pri Celju ter številnih drugih zločinov.

POŽAR SREDI NOČI

Srečo v nesreči so imeli Bratinovi z Besnice pri Višnji gori, da jim ni požar sredi noči upepelil vsega imetja. Okrog 20. ure je legla vsa družina k počitku, v peči pa so še pustili ogenj, saj je zdaj res huda zima. Okrog 1. ure ponoči pa so se zbudili zaradi nenadnega ropota, ker je začela padati s strehe opeka. Bratinovi so skočili k oknu, kjer so ugledali velik sij. Za silo so se oblekli, v tistem pa je bila streha že vsa v plamenih. Gospodar je začel donášati vodo in gasiti, žena pa je stekla do sosedov, ker stoji Bratinova hiša na samem. Kmalu so pritekli sosede in so pomagali gasiti.

Koncert Radio pevcev

Koncert Jugoslovanskih radio pevcev, pretečeno nedeljo v Slovenskem domu v Brooklynu, je žal vsled preveč slabega vremena izostal. Udeležilo se je nekaj naših rojakov in rojakinj kljub strašnemu naliču. Peveci so navzočim zapeli nekaj lepih naših narodnih pesmi. Tozadnji koncert, se bode po možnosti vršil v bližnji bodočnosti. Odvisno je sicer, koliko časa bodo še odlični pevci ostali v tej deželi.

PESMARICA
"Glasbene Matice"
Uredil dr. Josip Čerin
Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

ključju. Ena izmed isker je padla na kup suhega sena na podstrešju. Ogenj je zajel nato vse podstrešje. Bratinovim je pogorela razen hiše tudi vsa zaloga živil, perilo in obleka. Sredi ostre zime je obubožala marljiva kmetska družina.

Z MOTORNEGA KOLESA JE PADEL

in se hudo poškodoval gostilničar Vinko Govekar iz Lukovice. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico. V bolnišnici se zdravi tudi Ana Pogorelec, posestnikova žena iz Gorice vasi pri Ribnici, ki je tako nesrečno padla, da si je zlomila desno nogo. Z motornega kolesa je padel tudi 20-letni posestnikov sin Anton Pavovec iz Dopalje vasi pri Domžalah. Obležal je nezavesten.

Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

NOČNI OBISK

V stanovanju Stefana Urbanca na pristavi pri Trzinu se je ponoči splazil neznan umznovih in mu ukradel temnorjavo obleko, lepo črno obleko, modne hlače, temen suknjič in dve zimski suknji. Nato je šel tak k sosedni hiši, kjer si je "izposodil" kolo in se z ukradenim blagom odpeljal.

PRED SODNIKI

Pred senatom okrožnega sodišča v Celju se je pričela obravnava proti zloglasnemu zločincu Alojziju Grebensku in tovarišem, ki so obtoženi dvojnih roparskih umorov v Šešah pri St. Pavlu pri Preboldu in Medlogu pri Celju ter številnih drugih zločinov.

POŽAR SREDI NOČI

Srečo v nesreči so imeli Bratinovi z Besnice pri Višnji gori, da jim ni požar sredi noči upepelil vsega imetja. Okrog 20. ure je legla vsa družina k počitku, v peči pa so še pustili ogenj, saj je zdaj res huda zima. Okrog 1. ure ponoči pa so se zbudili zaradi nenadnega ropota, ker je začela padati s strehe opeka. Bratinovi so skočili k oknu, kjer so ugledali velik sij. Za silo so se oblekli, v tistem pa je bila streha že vsa v plamenih. Gospodar je začel donášati vodo in gasiti, žena pa je stekla do sosedov, ker stoji Bratinova hiša na samem. Kmalu so pritekli sosede in so pomagali gasiti.

Peter Zgaga

S SODNIKI NI DOBRO ČE ŠENJ ZOBATI

Ko se je nedavno vršil v New Yorku proces proti Hitlerjevemu političnemu zlahtniku Fritzju Kuhnu, se je Kuhnov odvjetnik Sabatino precej občestno vedel. Sodnik ga je moral večkrat posvariti in se nekajkrat le s težavo premagal, da ga ni spravil v disciplinarno preiskavo.

Sodnijska služba je vzvišena, in s sodniki ni dobro česenj zobati.

Spominjam se slučaja, ki se je bil završil pred dobrimi petindvajsetimi leti. V New Yorku se je priselil iz Bosne mlad krojač, Osman Harambegović, ki je vzbujal po Uptownu precejšnjo pozornost. Mlad je bil, visok in koščen, na glavi je pa nosil rdeč turški fez. Spočetka je nadebudna mladina kar drla za njim, slednjič se ga je pa vse nekako privadilo.

Ker s šivanko ni kdove koliko zaslužil, je odprl na petindemdeseti cesti majhen restavrant, kamor smo Slovenci in Hrvatje pridno zahajali.

Takrat ni bilo proti tujezemcem takih predsodkov kot so naprimer sedaj. Dobrodošel je bil vsak, ki je prišel v to deželo s trdnim namenom, da si s poštenim delom ustvari boljše življenje.

Dasi je bil Harambegović komaj par mesecev v deželi, je še precej dobro lomil angleščino, kar je napravilo na sodnika zelo dober vtis.

Na vprašanje je točno odgovoril. Povedal je, da je bil pred sedemindvajsetimi leti rojen v malem bosanskem kraju, kjer se je izučil krojaške obrti ter delal pozneje na Dunaju, po raznih nemških in francoskih mestih in se slednjič odločil za pot v Ameriko. Prijaznemu sodniku so se kar sline cedile, ko mu je skušal Osman dopovedati, kakšna jed so čevapčiči in ražnjiči. Gotovo bi bil tudi sodnika pristeval med svoje slučajne goste, če bi se ne bila cela stvar malce drugače zasukala.

Na sodnikovo vprašanje, če ni vedel, da mora imeti posebno dovoljenje za prodajo vina, je odvrnil, da ne ter dostavil, da je pripravljen poravnati vso škodo, ki jo je povzročil s svojo nevednostjo davčni oblasti ter bo njegova prva naloga, nabaviti si licenco, ki je, kot sem že omenil, takrat veljala petindvajset dolarjev na leto.

Dasi ni navada, mu je sodnik nazadnje zastavil še vprašanje, ki je bilo bolj privatnega in prijateljskega kot pa uradnega pomena.

Z zanimanjem motreč njegovo rdeč fez, ga je prijazno vprašal sodnik: — Kakšne veze pa ste, Mr. Harambegović? Harambegoviča, ki je bil silno ponosen na svoje muslimanstvo, je pa tedaj menda sama hudoba obsedla. Niti takrat ni vedel in menda še danes ne ve, kaj mu je bilo. Najbrž je smatral sodnika že za svojega pobratima, ter mu je, hoteč se pošaliti z njim, ali kaj, smeje odvrnil: — It is not your business!

Sodniku se je za spoznanje zmracilo čelo, ni pa, kot je bilo pričakovati planil kvišku, pač je pa smeje sladko odvrnil: — Six months on Blackwells Island!

Še predno se je Osman Harambegović dodobra zavedel, je bil prepeljan z majhno ladjico na otok sredi East Riverja, kjer je v arestanski obleki s težkim kladivom dolgih šest mesecev tolkel kamenje.

19 **40**

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI SPISI... ZGODOVINA... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE... SPIŠI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... ITD.

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

Cena 50 centov

160 strani s slikami

Knjigarni Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

Kratka Dnevna Zgodba

DERVIS IMANOVIĆ:

ŠE EDEN

Baum! — javlja rudniška sirena šesto uro. To se pravi, da morajo delavci vstati. Ko zatuli "dvajset pred sedmo", tedaj so se meščani, oziroma rudarji, ki stanujejo v rudarskih kolonijah, ali po privatnih hišah, odpravljajo na "siht." Tudi številni delavci iz vasi prepeščajo vsak dan pot od rudnika do doma in nazaj, zato so mestne ulice že navsezadnje zelo živahne.

dim, ki se zli, kakor bi nadaljeval ravne linije tega gorečega hrba tja do neba. Pod svetilko v podnožju poti, ki edina vodi na Haido — ker vse naokoli gori — se sliši vrvenje premogarjev. Tam stoji delavec, ki naj bi zabranil premogarjem dostop na Haido. Vrvenje se izpreminja v preriivanje. Premogari hočejo na vsak način poriniti inženirja Fohta z Haida in zdaj leži človek v bolnici.

ča toplota je dala Muji tudi po krivalo in blazino, da je zaspal in nato ga je ogljeni monoksid in dioksid objel in Mujo je zasajal. — In potem se je sen prekinil, ker ga ni ime! več kdo sprejemati. Mujo je bil mrtev.

Sinoči je padel sneg, toda po polnoči se je zjasnilo in zdaj škriplje pod nogami. Zato so se zjutraj premogari — otroci ki med odpadki nabirajo premog — zgodaj odpravili proti Haidi, ker so to dnevi njihove konjunktore in večje porabe. V takem jutru vreča premoga ni več po dva dinarja. Za to ceno so se med sabo dogovorili, napravili so kartel, in nihče ne sme prodajati izpod dva dinarja. Le v takih redkih jutrih je izjemna cena. Zato danes vsi hite in razpravljajo o tem, kakšno ceno bi nastavili, to je ali naj prodajajo po tri po štiri dinarje vrečo.

Med premogari se vodi dogovor. Naenkrat se gruča premogarjev oddvoji in krene skozi ogenj na Haido. Delavec skoči pred nje v hipu, ko se je obrnil je že na poti, kakor, da se je sprožil ogromen plaz in teče svojemu plenu nasproti. Delavec psuje in brezmočno maha z rokami. Nato postoji, razjarjeno pljune in se obrne proti rudniški direkciji.

Eden izmed delavcev odide javit. "Kasneje pride inženjer in prično psovati "boga neumnega" in "kako prav nič ne koristi, če jim pravi, da jim tu preti smrt." in kako "prijhovi iliot-ki možgani ne morejo pojmiti, kaj je monoksid in dioksid." Zato stopi lbro kot predstavnik premogarjev naprej in čeprav zmedeno, vendarle nekako pove:

"Če nastavimo štiri, homo slabo prodali."

"Zato ne je treba manj nabirati."

"In če nastavimo tri, homo prodali več in pri dveh vrečah boš zaslužil več kakor pri eni, če jo prodaš po štirih."

Počasi se premikajo silnute premogarije preko Haida. Na vseh straneh plapola ogenj, kar pa le malo zaleže, ker se vsled dima ne vidi niti dva tri korake daleč. Zgoraj je toplo, zato pa diši dim, kakor bi jim hotel raztrgati pljuča.

"Kakor naši možgani ne morejo razumeti, kaj je monoksid in dioksid, tako tudi vaši ne, kaj je beda in revščina."

Inženjer zakolne v tujem jeziku in odide s svojim spremstvom. lbro se prime za nogavice leve noge in stisne skozi zobe: "Evo ti!"

Ti njihovi pogovori o dobrem zaslužku so z asociacijami na razne stvari in zato gredo vse hitreje in zdaj se zli — niti ne gredo več, marveč da poskakljejo in skačejo kakor siti in objestni otroci bogatašev pri igri. Njihove glave so amotane v krpe, roke so potisnili globoko v žepo in ko jih niti tam ne morejo dovolj ogreti, znova dihajo v dlani in še bolj poskakljejo. In čim bolj se približujejo Haidi, tem več tovarisev srečujejo in gruča postaja vse večja in večja dokler se pred Haido ne izpremeni v pravečo povorko.

"Semkaj! Semkaj, sonce vam bože!"

Jame zijajo, ogenj gori, plini fluše, stavlajo znoreke in zato premogari skačejo in poskakljejo, pa ne morejo najti tistega, ki je klicel. In znova se zasliši.

Zdaj pridejo delavci in nato vorijo Muja na no-sila, vržejo nanj vrečo in krpo in odneso nosilko navzdol. Prentogariji stoje in gledajo in bogve, kako dolgo bi takole stali, če bi jih "druga partija" ne spomnila, po kaj so prišli na Haido.

"Sem, nebo vam drago!"

Zdaj je tam že cela gomila, ker pa je gost dim, ničesar ne vidiš. Nekdo kaže z roko: "Mujo!"

"Oh, Mujo!"

Da, resnično je Mujo. Zgubljen in vključen leži kraj ognja iz katerega se dvigajo plini. Prišel je semkaj prvi, ko ni prišla še niti ena partija vozikov, pa je legel, da bi se malec ogrel pri ognju. Omamljujo-

Prvo padalo, ki ga je uporabljal francoski letalec Gernerin leta 1807, je tehtalo še 45 kg.

Cezar je potoval iz Rima do Rodana šest dni, tako da je vsak dan opravil kakšnih 150 km.

Človek ima na glavi povprečno 160.000 las.

V Sredozemskem morju nalovijo danes letno nič manj ko 80.000 do 150.000 kg koral.

Možna rase prsi koš se v starosti 40 do 50 let.

Za največjega igralca biljarda vseh časov navajajo Johna Roberta iz Manchestra. Višek njegove kariere je bil med leti 1888 do 1899. Mož je svojim nasprotnikom dajal do 10.000 točk prednosti.

Hajderabadski nizara ima zbirko smaragdov, ki je vredna 800.000 funtov šterlingov.

Na Angleškem pride en nepismeni človek na 770 prebivalcev.

Sin nekega italijanskega počestnega muzikanta Inaudi, je leta 1892 pred pariško akademijo znamenito podal dokaz čudovite nadarjenosti za računanje: v 30 sekundah je na pr. odštel število z 13 mesti od drugega števila.

Kača lahko pogoltno jajce, ki je petkrat večje od njene glave, ne da bi ga razbila.

Za najspretnjšega zavijača na svetu se izdaja možakar, ki mu je uspelo, da je spravil 187 različnih predmetov v škatleco vžigalce.

Meteorji sestojijo pogostoma po 91 odstotkov iz železa, iz 8 odstotkov nikla in 1 odstotka platine ter trkija.

ZANIMIVOSTI.

Nemška posadka je zažgala veliki potniški parnik "Columbus", da ga ne bi vjela angleška križarka, ki je prežala nanj.

Čajkovskijevi koncerti

Kot pripoveduje Evgen Plotnikov ki je pod Čajkovskim v svoji mladosti igral čelo in ki sedaj vodi Čajkovskijeve koncerte v New Yorku, je bil Čajkovski zelo mehkega srca, vdan melanholiji, žalosti in potrto. Najbolj sročnega se je v resnici počutil v največji potrto. Vse svoje tako razpoloženje in občutke pa je znal tako mojstrsko zlit v glazbo, kot zlije pesnik svoje čustva v svoje pesmi. V izražanju čustev v glazbi je Čajkovski neprekosljiv.

Prva partija se prikazuje na Haidi. Premogari se zganajo. Delavci v zli slutnji krenejo proti njim.

"Že spet eden!"

"Da."

Druga točka je bila "Andante Cantabile", katero skladbo je zložil na čast velikemu ruskenmu pisatelju grofu Levu Tolstemu. Skladba je zložena na podlagi ruske narodne pesmi, ki jo je pod Čajkovskijevim oknom pel nek delavec.

Tretja točka je bila "Koncert v D duru". Čajkovski jo je zložil leta 1878 in jo je posvetil Leopoldu Auerju, profesorju za gosli na konservatori-

ju v Petrogradu. Auer je tedaj rekel, da je skladba vslet tehničnih težkoč nmeizvedljiva. Zato je ostala zanemarljena, dokler je ni odkril in pregledal violonist Adolf Brodsky in jo je prvi izvajal 4. decembra 1881 na Dunaju. Od tedaj jo glasbeniki prištevajo za največjo skladbo Čajkovskega.

Zadnja točka je bila "Italijanki Capriccio". To skladbo je Čajkovski zložil l. 1880 tekom svojega obiska v Italiji.

Prične se z vojaškim signalom, ki ga je Čajkovski slišal iz bližnje vojašnice. Nato sledi melanholični motivi, ki pa preidejo v zelo veselo razpoloženje, najbrže pod vplivom italijanske tarantelle.

Nemirna zemlja. Otoško cesarstvo Japonsko obiskuje sicer zelo mnogo potresov, a vendar ni to dežela ki bi bila na zemlji najbolj nemirna. Največ potresov je tudi najkatastrofalnejši se dogajajo v Čileju. V Čileju je zemlja lahko bi rekli, v neprestanem gibanju. Je kratki so odmori, ko je zemlja tam mirna.

V zadnjih treh letih so v Santiagu zabeležili 134 potresov, v provinci Corimbo pa 150. Posebno uničujoči so bili potresi v Čileju v 19. stoletju. Takrat je poleg drugih mest izginilo s površja tudi glavno mesto.

Najbolj južno mesto v Čile, Arica, je potres od leta 1605 popolnoma razdejel že šestkrat. To gotovo najbolj nemirno mesto na svetu obdaja nič manj nego 40 ognjenikov, izmed katerih stalno deluje 18. Leta 1877 je potres popolnoma razdejel mesto Mezillones, ki ga odtlej niso več obnovili.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Karl MAY

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih ognja", "Ob Vadarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"? — Kdo bi ne hotel spoznati "Winnetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL
4 knjige, s slikami, 627 strani
VSEBINA: Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast.
Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM
4 knjige, 598 strani, s slikami
VSEBINA: Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Mekko romal. — Pri Samarih. — Med Jezidi.
Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU
4 knjige, 594 strani, s slikami
VSEBINA: Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema.
Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV
4 knjige, s slikami, 577 strani
VSEBINA: Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vadarju.
Cena \$1.50

V GORAH BALKANA
4 knjige, s slikami, 576 strani
Kovač Šimen. — Zaročnik z zaprekami. — V golobnjaku. — Mohamedanski svetnik
Cena \$1.50

SATAN IN IŠKARIOT
12 knjig, s slikami, 1704 strani
VSEBINA: Izseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dediči.
Cena \$3.50

WINNETOV
12 knjig, s slikami, 1753 strani
VSEBINA: Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-či, lepa Indijanka. — Prekletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komandci in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetovov roman. — Sans Bar. — Pri Komandcih. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka.
Cena \$3.50

ZUTI
4 knjige, s slikami, 597 strani
Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Končno. — Rih in njegova poslednja pot.
Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri
Slovenske Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Najboljši prijatelj
v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA BRATSKA, DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA

Sprejema možke in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000
PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:
2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NAROČITE SLOVENSKO, AMERIKANSKI KOLEDAR ZA 1940. — 160 STRANI ZANIMIVOSTI STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Zračnih državah lahko pošljete znanke po 2 oz. po 3 centa.

Vaški Apostol

Spisal L. GANGHOFER; za "Glas Naroda" priredil X. X.

33

Župnik je vzdihnil in pogledal proti nebu. Tam pa ni opazil drugega kot jasno modrino in bleščečo se sonce, ki je bilo svoj pomlad vzbujajoč ogenj na zemljo. Svoje delo je bilo skoro opravilo, kajti nagibalo se je proti zatonu. Še pol ure, pa bo izginilo, in lo nastal bladen večer.

"Lepa reč, Valdhofer, lepa reč," je nagovoril župnik župnika, ki se je pojavil na pragu. "Kako mu je?"

"Ne vem, gospod župnik. Poglejva."

Ko sta stopila v kamro, je ležal Peter, kot da se je prebudil iz omočice ter držal Betino roko v svoji.

"Peterček," se je sklonil župnik k njemu, "kaj si mi pa danes napravil?"

Peter ga je megleno pogledal in zamrmral z zamolklim glasom:

"Kakor negoden vrabčič ki pade iz gnezda..."

"Kaj pravi?" je vprašal Valdhofer začuden.

"Pojdi, pojdi," je dejal gospod Felician, bolnika bolesto pogledal in ni mogel reči besedice več.

Beta je Petru z belim robcem obrisala usta.

"Ne sme govoriti, gospod župnik. To bi ma lahko škodovalo."

Tedaj je stopil nekdo težkih korakov v sobo.

"No, kaj je pa to?" je zagodel Valdhofer. "V bolniški sobi se ne sme tako razbijati."

"Klobuk sem pozabil," je zajeceljal Roman z glasom, ki ni bil prav nič njegec.

Klobuk je hitro dobil, pozabil je pa pozdraviti župnika. Zelo se je, da vidi samo Beto. In zopet se je opotekal na pragu sobe.

"Hej, fant, kaj ti je?" je zaklicel Valdhofer za njim, toda Roman je bil že zunaj. Po hodniku je tako naglo stopal, kot da bi gorelo za njim. Kakor da mu je ušla sreča, katero sluša z naglimi koraki dohiteti. Toda dospel na travnik, je obstal. Ne vedoč, kaj storiti, se je oziral oziral Stavadamerjevim. Da bi šel k Julki? Po vsem tem, kar se je med njima zgodilo?

"Hudiča!" je jezno pljunil. Najbolj vroča ljubezen ne sme biti tako lačna, da bi človek zaradi nje pozabil na svojo čast. Toda saj se je bil baš zaradi tega odpravil.

"Če izve Julka, da je sedaj dekle pri nas? Presneto!"

Najbolje je, če ji kar naravno povem: Elizabeta je sedaj pri nas. Zaradi Petra je oče sprevidel, da je najbolje tako. Zato sem ti prišel povedat, da ne boš mogoče kaj mislila. Če imaš ti kaj na srečo, veš, kje je moj dom.

S tem sklepom je bil zadovoljen. Toda čim bolj se je bližal Stavadamerjevim, tem počasnejši je bil njegov korak.

V hiši je bilo vse mirno. Hlapec Mihol je sedel pri ognjišču, ter vršil neslišno delo. Klino dolgega noža je posipal s pepelom ter jo držal z zamaškom. Ko je zaslišal v veži korake, je spravił nož v žep ter zažvižgal.

"Hej, ali ni nikogar doma?" je zadel po hiši Romanov glas.

"Dober večer, Valdhofer," ga je pozdravil Mihol. "V sosednjo vas sta šli k njenemu nečaku. Kmalu morata biti tukaj."

"Čakati ne morem," se je oddahnil Roman.

"Kam se ti tako mudi?"

"Peter leži pri nas in sem zanj v velikih skrbeh."

"Peter?" Mihol je tako nedolžno pogledal Romana, kakor da se je tega pogleda od Julke naučil.

"Da, lepo nedolžno smo imeli danes. Nekdo je Petra skoro do smrti zaklal."

"Kdo ga je?"

"Tisto bo jutri komisija dognala."

"Seveda, tisti uš sodišča so pametni," se je zasmejal Mihol s smehom, ki ni Romanu posebno ngajal.

"Nikar se ne norčuj! Saj si bil poleg. Prisegel sem, da si bil."

"Jaz? Seveda, to se je začelo, sem se nekoliko branil. Opazivši, da gre zares, sem jo pomaknil."

Roman ga jeostro pogledal.

"Ti pa ja. To je prav tebi podobno."

"Stopil je k vratom."

"Kaj, ali naj Julki kaj sporočim?" je vprašal Mihol.

Roman je obtaviljal.

"Ne, jutri bom zopet prišel. Le to ti povej, da leži Peter pri nas doma. In ker je rekel zdravnik, da potrebuje nekoga, je moj oče najel Elizabeto..." Pri tem imenu se mu je jezik zapletel.

"Kaj?"

Romanu se je zatikala beseda v grlu, kot da bi stal pred rodnikom.

"Oče je najel Litavčičino hčer, da mu bo stregla. Mene vse to nič ne briga. Le zato mi je, da bi si Julka kaj ne mislila."

"A, ja," je zamaskal Mihol, "ona si nič ne misli. Julka je preveč nedolžna."

"Seveda. No, pa ji povej in pozdravljen."

Po teh besedah je tako naglo odšel, kakor da bi ležal Peter že v zadnjih zdihljajih.

Mihol je prekrizal roke in stal na pragu ter veselo požvižgaval.

Izza plotu je zaslišal piskajoč glas svoje gospodinje. Vrnil se je v hišo, zažgal pipo in sedel k peči. Stavadamerica in Julka sta na pragu otresli sneg s čevljev in vstopili. Opazivši Mihola, se je gospodinja začudila:

"Kaj? Ti si doma? Danes, v nedeljo?"

"Se mi je zdelo, da bi ne bilo napak, če bi malo na hišo pazil."

Kmetica je bila zrdovoljna s tem dokazom zvestobe.

"No, fant, nate se lahko znesem. Zlaj bo pa treba kaj jesti."

"Moj nečak je stiskač, da mu ga ni para. Niti čaše kave zrna ni ponudil. Mati le hitro."

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Ameriški Indijanci ne izumirajo

Domorodni lastniki tega kontinenta, Indijanci, imajo iz zgodovinskega stališča vsako pravico smatrati sebe kot žrtve belih osvojevalcev. Njihova nesreča je bila, da so v teku stoletja od odkritja Amerike neprestano izgubljali v ostri borbi z belokožnimi naseljenci. V teh borbah mnogo indianskih plemen je bilo razdejanih. V Združenih državah so bili ostanki indianskih plemen, borečih se za vsako ped zemlje, končno poginanih v njih nakazane pokrajine na Zapadu takozvane rezervacije, kjer so postali varovanci federalne vlade.

Zadnja bitka z Indijanci se je vršila v South Dakoti pred kakimi 50 leti. V naslednjih desetletjih napravilo se je mnogo poskusov nalagati na Indijance pojmovanja in običaje belokožcev. Ti poskusi so se izjalovili. Nedavno se je Indijanci dovolilo, da razvijajo svoje lastno občinsko življenje, in skoraj takoj so Indijanci začeli pokazovati napredek.

Najbolj merodajni podatki pokazujejo, da za časa prihoda Kolumba je živel v ozemlju, ki danes tvori Združene države, 846,000 Indijancev. Do približno leta 1928 je odstotek smrti med Indijanci bil enak ali celo večji kot oni rojstev. Indijance je zares gineval. Oč tedaj naprej pa se je vse spremenilo in danes so Indijanci najbolj pomnožujoča se skupina probivalstva v Združenih državah. Imamo sedaj 351,000 ameriških Indijancev in dodatno 29,000 Indijancev in Eskimov v Alaski.

28 odstotkov Indijancev v Združenih državah živi v Oklahomi. Tukaj se nahaja 'petorica civiliziranih plemen': Cherokee, Chickasaw, Choctaw, Creek in Seminole. V govorju mnogo polnokrvnih Indijancev še vedno živi po starih običajih. Druge so Indijanci "petorice" v velikem delu pripušeni v življenje belokožcev. Razun nekaterih Indijancev, ki so slučajno postali bogati vsled petroleja, odkritega na njihovih zemljiščih, njihovo gospodarsko stanje je precej bedno.

V Jugozapadu, zlasti v Arizoni in New Mexico, najdemo Indijance, ki živijo v vaseh: Rio Grande, Pueblos, Hopi in Zuri Indijanci. Ti so večinoma poljedelci. Tukaj živijo tudi Papagos in Navajos, polnomadska plemena, ki se bavijo z rejo ovac in goveda. Suša in erozija prsti je največja nevarnost za te Indijance.

Od Indijanceh živčih v Michiganu, Wisconsinu in drugih severo-centralnih državah, so najbolj številni Chippewas in Sioux Indijanci. V severozapadu so v glavnem odvisni od ribolova, lova divjačine in poljedelstva. V Nevadi in Californiji živijo v raztresenih skupinah, večinoma v malih naselbinah in rančah. V velikem delu je vpliv bele civilizacije v

teh pokrajinah precej izpodrinil prejšnje načine življenja vsčevški plemensko samoupravo. Belokožci so bili dolgo med temi Indijanci in so vporabili mnogo zemlje in naravnega bogastva na način belega človeka. Sedanja politika federalne vlade je dajati zemljo za preživljenje onim indijanskim skupinam, ki nimajo zemlje, pomagati jim s poljedelskim kreditom in priložnostjo za tehnološko izvežbanje; prispevati h konservaciji naravnih virov v rokah Indijancev in pripoznavati pravico Indijancev do njihove lastne kulturne dedovine. Plemenski običaji in plesi se več ne prepovedujejo in podpira se indijanska umetnost in rokodelstvo. Med Indijanci so bila začeta razna združna podjetja. Skratka, ameriški Indijanci ne izginejo, marveč dobili so priliko za novo življenje.

HRUP ZARADI NAJLEPŠE NOŽICE.

Pred neko trgovino s čevlji na Times Square v New Yorku je prišlo nedavno do takšnega hrupa, da je morala nastopiti policija.

Lastnik trgovine si je bil izmislil tekmovanje za najlepšo nožico na svetu. Sodelovale so lahko vse Newyorške točke, ki so šle prav za prav za najlepšo nožo v New Yorku. Vsaka tekmovalka se je morala kazati četrt ure v izloženem oknu. Nekatera dekleta pa so pokazala malo več, nego samo nožo, da bi premotila ocenjevalce.

Publike pred oknom je bilo čedalje več in med njo sta se stvorili dve stranki, stranka občudovalcev in stranka moralistov. Ni trajalo dolgo, da je prišlo do spopada, pri čemer so šle šipe na kose, nekatero osebo so dobile praske. Policija je le s težavo napravila red in nadaljevanje tekmeprevedala.

VOJNA V POLARNI NOČI.

V ozemlju Pečenge, na Finskem, kjer se vršijo ljute borbe med Rusi in Finci, vlada v tem času že polarna noč. Saj leži mesto samo onkraj polarnega kroga, na 70 stopinji severne širine. Samo štiri ure na dan to je od 10. dopol. do 2. popoldne se noč malo ublaži s svetlobo, ki prihaja od sonca pod obzorjem.

V krajih na 70. severnem sporedniku se začenja polarna noč prve dni decembra in se končuje sredi januarja. Teoretično, če ne bi upoštevali lomna svetlobe v ozračju, bi se morala začeti nekaj prej in končati nekaj pozneje, to je tedaj, ko doseže sonce 20 stopinj južne deklinacije, oziroma, ko se dvigne spet do te stopnje. Če bi šlo po tem, bi morala trajati dva meseca, tako pa traja stvarno le mesec in pol. Na južnem odseku bojevo, to je v okolici mesta Salmia in na

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar. — — —	\$ 2.40
200 Dinar. — — —	\$ 4.60
300 Dinar. — — —	\$ 6.70
500 Dinar. — — —	\$10.50
1000 Dinar. — — —	\$20.50
2000 Dinar. — — —	\$41.00

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše zveze za denarne pošiljate v Jugoslavijo začasno prekinjene. Sedaj pa smo dobili novo zvezo, po kateri je mogoče našim rojakom vztrči in denar varno pošiljati. Vendar je bila nam povisana cena, ker so stroški za pošiljanje po tem potu mnogo višje.

Opozarjamo tudi, da se sem in tam more kaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasniti.

ZA NUJNO POŠILJATEV POSLUŽITE SE "CABLE ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA \$1.— ZA VSAKO POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.

: : POTNIŠKI ODDELEK : :

216 West 18th Street, New York

Nekaj o tonaži

Vsak dan naletimo na vesti, da odriiva 25.000 ton vode in to predstavlja spet težo ladje, ki znaša 25.000 ton ali 25 milijonov kilogramov. Po znanem naravnem zakonu plavajoče telo, odriiva namreč toliko vode kolikor samo tehta.

(Po navedbi tonaže (ki znaša pri vojnih ladjah do 45.000 ton) si torej lahko predstavljamo, da li gre za majhno, srednjo ali veliko vojno ladjo. Dolžina sama ne odločuje. So nad 200 m dolge ladje z majhnim odrivanjem vode, po drugi strani pa razmeroma kratke ladje z velikim odrivanjem. "Skupna tonaža" je število ton vseh ladij kakšne dežele ali določene skupine ladij. Če beremo, da znaša skupna tonaža vojnih ladij neke dežele 500 tisoč ton in da je sovrznik od tega potopil na primer dve vojni ladji po 25.000 ton, tedaj vemo, da je ta dežela izgubila deset odstotkov svoje celotne tonaže vojnih ladij.

Pripomniti je še treba, da se angleške ladje ne merijo po metrskih tonah po 1000 kg, temveč po angleških tonah, ki ustrezajo 1.02 metrske tone. So torej malo večje.

Bojne ladje, to je največje vojne ladje, imajo po 25.000 do 45.000 ton, samo starejši tipi utegnejo biti manjši. Bržkone pa ni nobene bojne ladje, ki bi imela manj nego 10.000 ton. Približno isto je z bojnimi križarkami z močnimi oklopi, močnim topništvom in veliko brzino. Navadne križarke imajo po 300 do 10.000 ton, brodogovne vodilne ladje 1000 do 3000 ton, torpedovke 80 do 500 ton, podmornice pa 200 do 3000 ton.

Dočim merijo vojne ladje izključno po velikosti njihovega odrivanja, bi to za trgovske ladje ne imelo nobenega pomena, kajti na trgovskih ladjah odloča samo velikost tovarnega prostora. Zato merijo te ladje po prostorninskih tonah ali registrskih tonah, kakor se imenujejo. Registrska tona je mednarodna mera, ki obsega 100 kubičnih ped ali 2.83 kubičnega metra.

Razlikujemo brutto prostor nino, ki navaja celotno prostornino kakšne ladje in netto prostornino. Zadnja je prostornina, ki prihaja v poštev za natovrjeno blago ali potnike, torej koristen prostor. Prostor za stroje, kotle, premog, olje ladijsko moštvo in vso potrebno ladijsko opremo pri tem ne prihaja v poštev. Pri tovarnih parnikih znaša netto prostornina približno 2 tretjini brutto tonaže, pri velikih potniških parnikih pa

storno s seboj v platem mreži.

storno s seboj v platem mreži.

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prosto za novo zaloga smo znizali cene teh knjig, d vsakemu jih je mogoče naročiti. Storitote se dnes, ker bo zaloga kmalu iztekla.

5

KNJIG\$

za

2. Belgrajski Biser (Vito) Jelen
 6. Burška Vojska
 7. Cvetke (H. Maša)
 9. Drček je pravil (Julij Slapšak)
 10. Devica Orleanska
 11. Dve sliki (Ksaver Mešk)
 12. Duhovni boj (Lorenz Šaup)
 14. Fra Diavolo
 15. Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
 19. Korejska Brata, črtica iz miselnov v Koreji (Josef Spillma)
 21. Menija (Dr. Jeglič)
 22. Mladim Sreem, povesti na mladino (Ksaver Mešk)
 24. Maron, krščanski deček z Lisona
 28. Ob 50-Letnici dr. Janeza Ev. Kreka
 29. Pariški Zlatar
 30. Patria, Povest iz irske Junadobe (H. Feder)
 31. Paberkiz iz Roza (Ivan Albreht)
 32. Popotniki, novele in črtice (Milan Pugelj)
 33. Požigalec
 34. Pravljice (H. Maša)
 35. Pravljice in pripovedke za mladi (S. Košuta)
 36. Povesti in Slike (Ksaver Mešk)
 37. Ptice Selivke (Tago)
 38. Praski Judek (Josip Vol)
 40. Praprečanove Zgodbe, Povesti (Anton Stražar)
 41. Preganjanje Indijanskih mislnarjev (Josef Spillma)
 44. Rdeča in bela vrtinca (Anton Huond)
 45. Revolucija na Portugalskem
 46. Sisto s Sesto (H. Feder)
 48. Spisi Kristofa Šmida
 49. Student naj bo (S. Finžg)
 51. Suneški Invalid (S. Košuta)
 52. Sveta Notburga
 53. Tri Indijanske povesti (Josef Spillma)
 56. Volk Spokornik in druge pov za mladino (Ksaver Mešk)
 57. Vojnimir ali Poganstvo in (Josip Ogrinec)
 60. Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
 61. Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planin)
 63. Zlatokopi (Josef Spillma)
- (Vezava nekaterih knjig je od 1 nja nekoliko izkazena.)
- Ako ima kaka knjiga več zvkov, se šteje vsak zvezek knjigo.

POZOR!

Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navite pri naročilu več knjig, Vam moremo postreči.

KNJIGARNA

Glas Naroda

216 WEST 18th STREET
NEW YORK

pogostoma manj nego pol eo. Če ima neka trgovskadja na primer 6000 brutto gistskih ton in pri tem netto registrskih ton, tedane pomeni, da more natov 6000 ali celo samo 4000 blaga, temveč približno krat, ali dva in polkrat ko, kajti pri registrskih t kakor smo razvideli iz p njega, ne gre za utično r temveč samo za prostorn

Veliki Atlas sveta

Vojujoči se narodi v Evropi vstvarjajo zgodovino. Svetovnih vesti pa ne morete razumnogo nasledovati brez velikega in zanesljivega zemljevida, kot je naprimer Hammond's New Era Atlas of the World. "Res," boste rekli, "toda po končani vojni zemljevidi, ki so sedaj izdani, ne bodo več dobri." Toda vse drugo je res, kot ta trditev, ako vpoštevamo ta atlas. In tukaj pride poglavitna stvar. Z atlasom boste prejeli izkaznico, s katero boste proti plačilu 25 centov dobili dodatne zemljevide, ki kažejo premenjene meje vseh držav, ki bodo prizadete vsled mirovne pogodbe, in jih boste prejeli te-

kom 60 dni po zaključku vojne in ko bodo podpisane mirovne pogodbe. (Listek, ki je treba izpolniti in poslati naravnost na zalagatelja, je v vsakem atlasu.) Ti dodatni zemljevidi vam bodo do zadnje natančnosti izpolnili vaš svetovni zemljevid, ki bo natančno kazal Evropo pred vojno in po vojni v celi kurjigi. Ta atlas velja samo \$2.75 za Združene države in \$3.— za Kanado. Ta veliki atlas dobite pri KNJIGARNI "GLASA NARODA", 216 West 18th St., New York. Z vsakim naročilom priloži knjigarna brezplačno 5 slovenskih knjig, ki jih izberite iz seznama na zadnji strani lista.